

15.5.2013

B7-0189/2013

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

siirtymävaiheessa olevien arabikevään maiden varallisuuden takaisin hankinnasta
(2013/2612(RSP))

**Véronique De Keyser, Pino Arlacchi, Ana Gomes, Göran Färm,
María Muñoz De Urquiza, Raimon Obiols, Pier Antonio Panzeri,
Norbert Neuser**
S&D-ryhmän puolesta

B7-0189/2013

Euroopan parlamentin päätöslauselma siirtymävaiheessa olevien arabikevään maiden varallisuuden takaisin hankinnasta (2013/2612(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa, erityisesti 14. maaliskuuta 2013 antamansa päätöslauselman Egyptin tilanteesta¹,
- ottaa huomioon EU–Tunisia-työryhmän 28. ja 29. syyskuuta 2011 pidetyn kokouksen johdosta annetut yhteispuheenjohtajien päätelmät,
- ottaa huomioon EU–Egypti-työryhmän 14. marraskuuta 2012 pidetyn kokouksen johdosta annetut yhteispuheenjohtajien päätelmät,
- ottaa huomioon Tunisian tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 4. helmikuuta 2011 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 101/2011 sekä sen muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1100/2012,
- ottaa huomioon Egyptin tilanteen johdosta määrättävistä tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 21. maaliskuuta 2011 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 270/2011 sekä sen muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1099/2012,
- ottaa huomioon Libyan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä 28. helmikuuta 2011 annetun neuvoston päätöksen 2011/137/YUTP sekä sen muuttamisesta annetut neuvoston päätökset 2011/625/YUTP ja 2011/178/YUTP, Libyan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä 2. maaliskuuta 2011 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 204/2011 sekä sen muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 965/2011 ja Libyan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 204/2011 16 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta annetut neuvoston täytäntöönpanoasetukset (EU) N:o 364/2013 ja N:o 50/2013,
- ottaa huomioon vuonna 2003 tehdyn korruption vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen, joka tuli voimaan vuonna 2005 ja hyväksyttiin Euroopan unionin puolesta 25. syyskuuta 2008 neuvoston päätöksellä 2008/801/EY,
- ottaa huomioon vuonna 2000 tehdyn kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (Palermion yleissopimus),
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston Libyasta antamat päätöslauselmat 1970 (2011), 1973 (2011) ja 2009 (2011),

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0095.

- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusneuvoston 19. huhtikuuta 2012 antaman päätöslauselman 19/38 kielteisistä vaikutuksista, joita laitonta alkuperää olevien varojen palauttamatta jättämisestä alkuperämaihin aiheutuu ihmisoikeuksien toteutumislle, sekä kansainvälisen yhteistyön parantamisen merkityksestä,
 - ottaa huomioon varastettujen varojen takaisin hankkimista koskevan aloitteen (StAR), joka on Maailmanpankin ja Yhdistyneiden kansakuntien huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan järjestön yhteinen ohjelma,
 - ottaa huomioon G8-maiden ryhmän ja siirtymävaiheessa olevien arabimaiden väliseen Deauvillen kumppanuuteen kuuluvan varallisuuden takaisin hankintaa koskevan, 21. toukokuuta 2012 annetun toimintasuunnitelman,
 - ottaa huomioon varallisuuden takaisin hankintaa käsitelleen arabimaiden foorumin 13. syyskuuta 2012 antaman loppuraportin,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että siirtymävaiheessa olevien arabikevään valtioiden varallisuuden takaisin hankinta on moraalinen velvoite ja erittäin poliittinen kysymys unionin suhteissa eteläisiin naapureihinsa; toteaa sen olevan eteläisille naapureille, joita asia koskee, myös tärkeä taloudellinen kysymys, koska jos nämä varat palautetaan ja käytetään avoimesti ja tehokkaasti, niillä voidaan auttaa kyseisten maiden talouden elpymistä; ottaa huomioon, että varallisuuden takaisin hankinnalla on merkittävä ennaltaehkäisevä vaikutus, koska se on korruptioon osallistuneille vahva viesti rankaisemattomuutta vastaan ja siksi tärkeä tekijä, joka auttaa demokratian ja oikeusvaltion vakiinnuttamisessa siirtymävaiheessa olevissa arabikevään maissa; ottaa huomioon, että varallisuuden takaisin hankinnalla on huomattava vaikutus puuttuessa rahanpesun laajalle levinneeseen ongelmaan ja lujitettaessa kansainvälisen rahoitusjärjestelmän vakautta;
- B. ottaa huomioon, että korruptiota, rahanpesua ja lainvalvontaa koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin ja normeihin perustuvat kattavat kansainväliset oikeudelliset puitteet ovat olemassa, ja niihin kuuluu erityisesti vuonna 2003 tehty korruption vastainen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, jossa asetetaan sopimusvaltioille selkeitä velvoitteita ja vahvistetaan keinot ohittaa pankkialaisuus ja mukauttaa kansallisia oikeusjärjestelmiä siten, että niihin voidaan sisällyttää varallisuuden takaisin hankintaa koskevat menettelyt; ottaa huomioon, että yleissopimuksen 51 artiklan mukaan varallisuuden palauttaminen ”kuuluu tämän yleissopimuksen peruseriaatteisiin ja sopimusvaltioiden yhteistyön ja avun on tältä osin oltava mahdollisimman laajaa” ja että 46 artiklan 1 kohdassa korostetaan, että sopimusvaltioiden on annettava ”toisilleen mahdollisimman laajaa keskinäistä oikeusapua tutkinnassa, syytöimissä ja oikeudenkäynneissä, jotka liittyvät tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin rikoksiin”;
- C. ottaa huomioon, että varallisuuden takaisin hankintaan liittyvä käytännön toimivalta kuuluu ensisijaisesti niiden valtioiden kansallisille viranomaisille, joilta takaisin hankintaa on pyydetty; toteaa, että unionin tapauksessa varallisuuden jäädyttäminen kuuluu unionin toimivaltaan mutta varallisuuden takaisin hankkiminen ja palauttaminen jäsenvaltioiden toimivaltaan niiden kansallisen lainsäädännön perusteella; ottaa huomioon, että luonteensa

vuoksi varallisuuden takaisin hankinta edellyttää monien, sekä maiden, joilta takaisin hankintaa on pyydetty, että takaisin hankintaa pyytäneiden maiden, kansallisten virastojen yhteistyötä;

- D. ottaa huomioon, että varallisuuden takaisin hankinta on tavallisesti monimutkainen, arkaluonteinen ja pitkälinen menettely; toteaa, että tässä prosessissa ei saa kiertää asiaan sovellettavia säännöksiä ja että yksilöiltä ei saa riistää heidän oikeuksiaan; ottaa huomioon, että valtioiden, joilta takaisin hankintaa on pyydetty, kansallisen lainsäädännön moninaisuus ja monimutkaisuus sekä riittävän oikeudellisen asiantuntemuksen puute ja institutionaalisten valmiuksien rajallisuus takaisin hankintaa pyytäneissä valtioissa ovat tällä alalla tehtävien onnistuneiden aloitteiden suuria esteitä;
- E. ottaa huomioon, että Egyptissä ja Tunisiassa tapahtuneiden arabikevään vallankumousten johdosta unioni jäädytti nopeasti entisten diktaattorien, heidän perheenjäsentensä ja useiden muiden heidän hallintoonsa yhdistettyjen henkilöiden varat; ottaa huomioon, että unioni teki Libyan tapauksessa vastaavan päätöksen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1970 (2011) mukaisesti; ottaa huomioon, että neuvoston 26. marraskuuta 2012 hyväksymän uuden lainsäädäntökehyksen ansiosta unionin jäsenvaltiot voivat vapauttaa jäädytettyjä varoja Egyptille ja Tunisialle tunnustettujen oikeudellisten päätösten nojalla;
- F. ottaa huomioon, että 29. syyskuuta 2011 annetuissa EU–Tunisia-työryhmän yhteispuheenjohtajien päätelmissä todettiin, että työryhmä on sitoutunut tekemään kaikkensa auttaakseen viranomaisia palauttamaan tunisialaisille edellisen hallinnon korruption viemän varallisuuden ja että tämän varallisuuden palauttamisen helpottamiseksi unioni on ilmoittanut tukevansa Tunisian viranomaisia erityisesti perustamalla varallisuuden takaisin hankintaa käsittelevän tukiryhmän, jonka asiantuntijat sijoittautuvat Tunisiin ja Brysseliin;
- G. ottaa huomioon, että EU–Egypti-työryhmän yhteispuheenjohtajien päätelmissä todettiin, että anastetun varallisuuden jäädyttäminen ja palauttaminen on tärkeä poliittinen kysymys sekä Egyptille että unionille ja että unioni aikoo edelleen toimia johtoasemassa varallisuuden palauttamista koskevassa kysymyksessä ja toimia tiiviissä yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden, kuten Sveitsin, kansainvälisten rahoituslaitosten, erityisesti Maailmanpankin varastettujen varojen takaisin hankkimista koskevan aloitteen sekä G8-maiden ryhmän, kanssa kartoittaakseen tilanteen, ehdottaakseen seuraavia konkreettisia vaiheita ja tehostaakseen koordinoitua;
- H. toteaa, että Egypti, Libya ja Tunisia ovat toteuttaneet merkittäviä toimia varmistukseksi, että entisten diktaattorien ja heidän hallintojensa anastama varallisuus palautetaan kyseisille valtioille ja että näihin toimiin kuuluu sellaisten erikoistuneiden kansallisten tutkintakomissioiden perustaminen, joiden tehtävänä on jäljittää, tunnistaa ja palauttaa kyseiset varat, sekä oikeusmenettelyjen käynnistäminen unionin jäsenvaltioiden tuomioistuimissa; toteaa, että useat keskeiset kansainväliset toimijat, kuten unioni, G8-maiden ryhmän jäsenet ja Sveitsi, ovat suhtautuneet myönteisesti näihin toimiin; toteaa kuitenkin, että asiassa on saatu tähän mennessä aikaan vain vähän konkreettisia tuloksia;
- I. toteaa, että rahoituskeskusten ennakoiva toiminta ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen ja panos sekä maissa, joilta takaisin hankintaa on pyydetty, että takaisin hankintaa

pyytäneissä maissa ovat tärkeitä osatekijöitä varallisuuden takaisin hankintaa koskevien aloitteiden onnistumisen kannalta;

- J. ottaa huomioon, että viestinnällä on olennainen merkitys ponnisteluissa varallisuuden takaisin hankkimiseksi, jotta voidaan levittää parhaita käytäntöjä ja luoda kannustimia menestystarinoita julkaisemalla; toteaa, että harhaanjohtavat lausunnot takaisin hankittavan varallisuuden määrästä voivat kuitenkin luoda kyseisten eteläisten kumppanimaiden kansalaisten keskuudessa epärealistisia odotuksia, millä voi olla kielteinen vaikutus;
1. korostaa, että siirtymävaiheessa olevien arabikevään maiden entisten diktaattoreiden ja heidän hallintojensa anastaman varallisuuden palauttamisella on taloudellista merkitystä mutta lisäksi se on moraalinen velvoite ja erittäin poliittinen kysymys, koska sillä on symbolinen merkitys oikeuden ja vastuuvollisuuden palauttajana demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen hengessä ja unionin poliittisen sitoutumisen ja uskottavuuden vuoksi, joten se on keskeinen osa unionin kumppanuutta eteläisten naapureidensa kanssa ja erityisesti Egyptin, Libyan ja Tunisian kanssa;
 2. tähdentää, että vaikka varallisuuden takaisin hankinta tapahtuu kansallisen säännösten mukaisesti ja sitä koskeva toimivalta kuuluu ensisijaisesti kansallisille viranomaisille, unionilla on tärkeä rooli prosessin vauhdittajana ja helpottajana;
 3. panee merkille, että Egyptin, Libyan ja Tunisian viranomaisten huomattavista ponnisteluista ja kaikkien osapuolten vahvasta poliittisesta tahdosta huolimatta anastetun varallisuuden takaisin hankkimiseen osallistuneet asianajajat ovat onnistuneet tehtävässään kovin heikosti, mikä johtuu pääasiassa kansallisten oikeusjärjestelmien asiaa koskevien säännösten ja menettelyjen moninaisuudesta ja monimutkaisuudesta, oikeuslaitoksen jäykkyydestä, siitä, että eurooppalaisten ja muiden lainkäyttöalueiden oikeudellisia, hallinnollisia sekä rahoitusmenettelyjä koskeva asiantuntemus on puutteellista kyseisissä arabikevään maissa, sekä niiden käytettävissä olevien resurssien vähyydestä;
 4. toivoo huomattavaa edistymistä unionin ja sen jäsenvaltioiden toimissa varallisuuden takaisin hankinnan alalla Egyptissä, Libyassa ja Tunisiassa; korostaa, että varallisuuden takaisin hankinta on olennainen osa unionin tukea kyseisten maiden demokraattiselle siirtymävaiheelle ja talouden elpymiselle ja että se voi vahvistaa molemminpuolista luottamusta yhteiskuntien välisen kumppanuuden hengessä, joka on unionin tarkistetun naapuruuspolitiikan kulmakiviä;
 5. pitää myönteisenä neuvoston 26. marraskuuta 2012 hyväksymää uutta lainsäädäntökehystä, jolla helpotetaan anastettujen varojen palauttamista Egyptiin ja Tunisiaan antamalla jäsenvaltioille valtuudet vapauttaa jäädytetyjä varoja tunnustettujen oikeudellisten päätösten perusteella ja kannustamalla jäsenvaltioiden sekä Egyptin, Libyan ja Tunisian asiasta vastaavien viranomaisten välistä tiedonvaihtoa; korostaa kuitenkin, että tarvitaan konkreettisia tuloksia ja että Libya on otettava täysimääräisesti mukaan tähän prosessiin;
 6. suhtautuu myönteisesti unionin toimielinten ja muiden keskeisten kansainvälisten toimijoiden väliseen tiiviiseen yhteistyöhön Egyptin, Libyan ja Tunisian harjoittaman

varallisuuden takaisin hankinnan alalla ja erityisesti Maailmanpankin ja Yhdistyneiden kansakuntien huumeiden ja rikollisuuden torjunnan toimiston varastettujen varojen takaisin hankkimista koskevaan aloitteeseen (StAR); korostaa, että on tärkeää käyttää kattavasti hyväksi nykyisiä mekanismeja sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla ja antaa samalla tarvittavaa uutta lainsäädäntöä ja mukauttaa nykyistä lainsäädäntöä kansallisissa oikeusjärjestelmissä tällä alalla;

7. kehottaa luomaan viipymättä unionin mekanismin, joka koostuu jäsenvaltioiden, muiden Euroopan maiden, joita asia koskee, sekä Yhdysvaltojen tutkijoiden, syyttäjien, asianajajien ja muiden asiantuntijoiden ryhmästä ja jonka tavoitteena on tarjota oikeudellista ja teknistä neuvontaa ja apua siirtymävaiheessa oleville arabikevään maille; vaatii rahoittamaan tämän mekanismin asianmukaisesti asiaan liittyvästä unionin ulkosuhteiden alan rahoitusvälineestä; painottaa, että oikeusmenettelyjen monimutkaisuuden, arkaluonteisuuden ja pitkän keston vuoksi unionin mekanismin on oltava kestävä; toteaa myös, että mekanismille voidaan mahdollisesti saada myöhemmässä vaiheessa lisärahoitusta varallisuuden takaisin hankintaa pyytäneiden valtioiden kanssa tehtävien yhteisrahoitussopimusten avulla;
8. kehottaa Välimeren unionin parlamentaarista edustajakokousta käsittelemään siirtymävaiheessa olevien arabikevään maiden varallisuuden takaisin hankintaa koskevaa kysymystä, jotta kansallisten parlamenttien jäsenet Välimeren molemmin puolin osallistuisivat tähän prosessiin;
9. antaa tunnustusta ja täyden tukensa kansalaisyhteiskunnan järjestöjen panokselle varallisuuden takaisin hankintaa koskevaan prosessiin sekä varallisuuden takaisin hankintaa pyytävissä maissa että maissa, joilta sitä on pyydetty, koska ne ovat erityisesti antaneet tietoja viranomaisille, kannustaneet keskeisten kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden välistä yhteistyötä, seuranneet varallisuuden palauttamista ja varmistaneet, että palautetut varat on käytetty takaisin hankintaa pyytäneissä valtioissa avoimesti ja tehokkaasti;
10. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille, Sveitsin parlamentille ja hallitukselle, Yhdysvaltojen kongressille ja presidentille sekä Egyptin, Libyan ja Tunisian parlamenteille ja hallituksille.